

1. Aba-Novák Vilmos és Kraszna-Kultsár József író sakkozik, 1923
Fotó: André Kertész

96. ▶ **ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941)**

Almaszüret, 1924

Olaj, vászon, 60,5x80,5 cm
Jelzés nélkül

Kezdő ár: 6 000 000 Ft / 19 672 EUR
Becsérték: 9 000 000 – 12 000 000 Ft
Estimated value: 29 508 – 39 344 EUR

KIÁLLÍTVA:

▶ Aba-Novák emlékkiállítás. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest – Damjanich Múzeum, Szolnok, 1962. katalógus: 34.

FELTEHETŐLEG KIÁLLÍTVA:

▶ XXX. Csoportkiállítás. Aba-Novák Vilmos, Feszty Masa és Patkó Károly festőművészek és a XIX. század mestereinek kéziratai. Ernst Múzeum, Budapest, 1924. október, katalógus: 86. (Szüret címmel)

REPRODUKÁLVA:

▶ Molnos Péter: Aba-Novák. Népszabadság Könyvek, Budapest, 2006. 58. kép

Az izmusok „szenuális” törekvéseivel szemben felerősödő neoklasszicizmus egyik legjelentősebb hazai csoportját a Szőnyi István köré szerveződő művészársaság jelentette az 1920-as évek elején. Bár a csoport klasszikus festészet iránti csodálata megkérdőjelezhetetlen, ezek a fiatal festők mégsem fordítottak hátat a korábbi évtizedek progresszív eredményeinek. A Nyolcak, valamint a 1910-es évek második felében fellépő „Fiatalok” törekvéseit folytatva kiválóan ötvözték Cézanne analitikus szemléletét a reneszánsz festészet kompozíciós gyakorlatával. Képeiken „nyilvánvaló a cézanne-i tektonika külsőséges reneszánsz foglalata.” – írja szándékairól Kállai Ernő. A jellemzően műtermi körülmények között készült alkotásaik többnyire mitologikus-biblikus témájú festmények, melyek azonban messze kerültek a hétköznapi élet közvetlenségétől. Szőnyi körének úgynevezett Árkádia festészete 1923 környékén lépett új stádiumba. A korábbi műtermi jeleneteket, és azok kortalan, időtlen szcénáját a hétköznapi valóság váltja fel. A váltás nem volt éles. Az aktábrázolások fokozatosan eltűntek, hétköznapi jeleneteknek, munkaábrázolásoknak adták át a helyüket. A képek szereplői hús-vér emberekké váltak, míg a kompozíciók témájává a természet és az ember kapcsolata vált. A kortárs tematika azonban továbbra sem a városi, hanem az egyszerű paraszti életet jelenti. Az erős érzelmi töltést idilli hangulat, a drámai mozgalmasságot pedig derűs nyugalom váltotta fel.

Az *Almaszüret* rafinált fényviszonyai még a korai műtermi kompozíciók reminiscenciáit viselik. A természeti közegre jellemző szórt fény helyett, továbbra is a késő-reneszánsz és barokk festészetre jellemző irányított megvilágítás eszközét használja Aba-Novák. Ez utóbbi tökéletes lehetőséget nyújt számára, hogy figurái plasztikus, erőteljes formáit kiemelje. Mindennek persze ára is van: a képen felbukkanó alakokat továbbra is színpadszerűen kell beállítania a mesternek. Az egyes motívumok plasztikai értékeinek egyértelművé tételéhez az alakcsoport körültekintő megkomponáltságára van szükség. Ugyanakkor a monokróm színhatású műtermi alkotásokkal szemben, tágabb lehetőség nyílik a színezés lehetőségeinek kiterjedtebb alkalmazására.

A későbbi Aba-Novák képekre olyannyira jellemző szípkázó kolorit már itt is felbukkan, a háttérből érkező ellenfény által létrehívott hideg és meleg színárnyalatok játékában, de megmutatik Aba-Novák finom rajzkészsége is a festményen. Néhány jellemző részlet kiemelésével a festő képes erőteljes plasztikai erőt kölcsönözni figuráinak. Nem véletlen, hogy már ebben az időszakban, Aba-Novák 1924-es Ernst Múzeumban rendezett kiállítása alkalmából Lázár Béla őstehetségnek nevezte a festőt, „... aki a formai felépítés biztonságával és a természet átértékelésével és megszerkesztésével tiszta képszerű hatásokat és nemesen összehangolt egységeket, erőteljes plasztikai formákat állít elő, mindig tudatosan és mindig ösztönszerű biztonsággal, a maga egészséges erejében dúskálva.”

Kaszás Gábor

2. Patkó Károly: Gyümölcszedők, 1923
magántulajdon

